

Obsah

Úvod	7
Kapitola 1	
FISKÁLNÍ POLITIKA V IS-LM MODELU	11
1.1 Rovnováha v krátkém období	11
1.2 Prostý výdajový multiplikátor	13
1.3 Multiplikátor s důchodovou daní	14
1.4 Multiplikátor s částečnou závislostí transferů na důchodu	15
1.5 Vliv změn ve fiskální politice	15
1.6 Trh produktu a trh finanční	20
1.7 Trh produktu a IS křivka	22
1.8 Finanční trh a LM křivka	23
1.9 IS-LM model a fiskální politika	24
1.10 Případové studie	27
1.10.1 Kombinace restriktivní fiskální a expanzivní měnové politiky (USA, 1991–1998)	27
1.10.2 Kombinace expanzivní fiskální a restriktivní měnové politiky (Německo, 1988–1991).	28
Kapitola 2	
FISKÁLNÍ POLITIKA V AS-AD MODELU	33
2.1 Trh práce	33
2.1.1 Určení mezd a cen	33
2.1.2 Přirozená míra nezaměstnanosti	37
2.2 Model AS-AD	42
2.2.1 Křivka aggregátní nabídky	42
2.2.2 Křivka aggregátní poptávky	44
2.2.3 Dynamika přizpůsobovacího procesu	46
2.2.4 Snížení rozpočtového deficitu	48
Kapitola 3	
VLIV OČEKÁVÁNÍ NA FISKÁLNÍ POLITIKU	52
3.1 Teorie – keynesiánské a ne-keynesiánské efekty	52
3.2 Očekávání a spotřeba	57
3.3 Očekávání a investice	60
3.4 Očekávání, IS křivka a LM křivka	63
3.5 Snížení vládních výdajů	65
3.6 Simulace efektů fiskální konsolidace	69

3.6.1 Zvýšení daní	70
3.6.2 Snížení vládních výdajů	71
3.6.3 Snížení dočasná a trvalá.	71
3.6.4 Akomodativní měnová politika.	72
3.6.5 Dílčí závěry z modelových simulací	72
Příloha: Očekávané chování centrální banky a vliv na produkt v běžném období	73

Kapitola 4

FISKÁLNÍ POLITIKA V OTEVŘENÉ EKONOMICE	76
4.1 Základní makroekonomické vztahy v otevřené ekonomice	76
4.2 Kombinace fiskální politiky a měnového kurzu	82
4.3 Mundell-Flemingův model	85
4.3.1 Podmínka rovnováhy	85
4.3.2 Úroková parita	86
4.3.3 IS-LM model pro otevřenou ekonomiku	88
4.3.4 Účinky změny vládních výdajů	88

Kapitola 5

ÚSPORY, DLUH, DEFICIT A AKUMULACE KAPITÁLU	92
5.1 Udržitelnost veřejných financí v dlouhém období	92
5.2 Stárnutí obyvatelstva a penzijní reformy	96
5.3 Základní makroekonomické vztahy	97
5.4 Úspory, akumulace kapitálu a ekonomický růst – teorie	99
5.4.1 Makroekonomická produkční funkce	99
5.4.2 Úloha akumulace kapitálu	101
5.4.3 Důsledky různých měr úspor	103
5.5 Veřejný dluh, zásoba kapitálu a růst produktu – empirie	107

Kapitola 6

FISKÁLNÍ DEFICITY, FINANČNÍ KRIZE A VYSOKÁ MÍRA INFLACE	113
6.1 Úvodní poznámky	113
6.2 Rozpočtové deficity a peněžní kreace	113
6.3 Deficity, ražebné a inflace	119
6.4 Empirická analýza v dosavadních tranzitivních ekonomikách	121
6.4.1 Deskripce vývoje	121
6.4.2 Ekonometrická analýza	123
6.5 Stabilizační programy	124
6.5.1 Populistické programy	126
6.5.2 Ortodoxní programy	127

6.5.3 Heterodoxní stabilizace	129
6.5.4 Poučení ze stabilizačních programů	130
Kapitola 7	
DŮSLEDKY ROZPOČTOVÉHO OMEZENÍ VLÁDY	132
7.1 Měření rozpočtových deficitů	132
7.1.1 Vliv inflace	132
7.1.2 Kapitálová aktiva	134
7.1.3 Neevidovaná pasiva	134
7.2 Rozpočtové omezení vlády	135
7.2.1 Základní definice	135
7.2.2 Daně v současném a budoucím období	136
7.3 Vládní dluh, ekonomický růst a fiskální udržitelnost	140
7.4 Úrokové náklady, primární bilance a úroveň dluhu v zemích Visegradu	147
7.4.1 Ekonometrická analýza	148
7.4.2 Specifické vlivy v analyzovaných zemích	151
Kapitola 8	
TEORIE RIKARDIÁNSKÉ EKVIVALENCE	154
8.1 Základní logika Rikardiánské ekvivalence	154
8.2 Rozpočtové omezení soukromého sektoru	156
8.3 Rozpočtové omezení veřejného sektoru a chování spotřebitele	158
8.4 Konsolidované rozpočtové omezení veřejného a soukromého sektoru	159
8.5 Předpoklady Rikardiánské ekvivalence	162
8.5.1 Mezigenerační altruismus	162
8.5.2 Různé úrokové míry	163
8.5.3 Omezení na výpůjčky	165
8.5.4 Další předpoklady	167
Kapitola 9	
FISKÁLNÍ POLITIKA A STRANA NABÍDKY	170
9.1 Ekonomie strany nabídky	170
9.2 Působení politik na stranu nabídky	172
9.2.1 Poskytování veřejných statků	173
9.2.2 Daně a dotace	173
9.3 Politiky působící na pracovní trh	176
9.3.1 Politika imigrace a pracovní trh	176
9.3.2 Vlivy daní a transferů na nabídku pracovních sil	177

Kapitola 10	
STRUKTURÁLNÍ A CYKLICKÝ DEFICIT	183
10.1 Hospodářský cyklus a mezera výstupu	183
10.1.1 Úvodní poznámky	183
10.1.2 Odhady potenciálního výstupu a mezera výstupu	185
10.2 Hospodářský cyklus a rozpočtové deficity	188
10.3 Dočasné faktory působící na rozpočet	192
10.4 Odhad strukturální rozpočtové bilance	194
10.4.1 Základní přístup	194
10.4.2 Elasticity příjmů a výdajů	195
10.5 Cyklický očištěná bilance a potenciální produkt	198
10.6 Strukturální a cyklická složka rozpočtové bilance v České republice	201
Literatura	203
Věcný rejstřík	207